

ФОНДИ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ: ДОСВІД ЄС ТА УКРАЇНИ

Роман Корінець,

Координатор робочої групи з питань розвитку сільських територій
Офіс підтримки реформ при Міністерстві аграрної політики та продовольства
України

Тел.: 097 5 74 73 27

E-mail: urdg@ukr.net

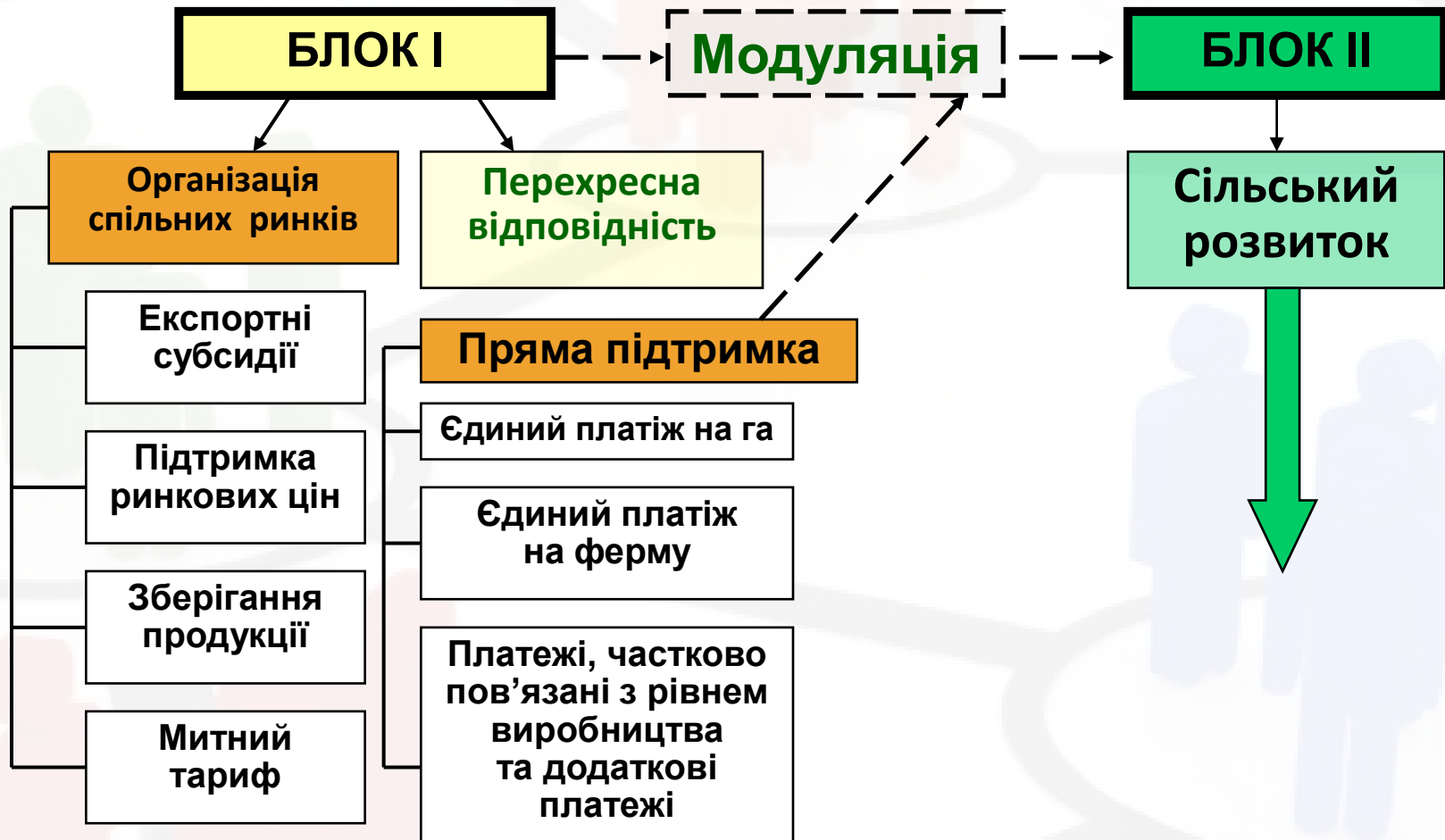

Спільна аграрна політика ЄС: місце сільського розвитку

Джерело: <http://ppt-online.org/157221>

Європейський фонд
гарантій сільському господарству

Європейський фонд
сільського розвитку

БЛОК II. СІЛЬСЬКИЙ РОЗВИТОК 2014-2020

Джерело: <http://ppt-online.org/157221>

Сприяння передачі знань та інновацій у сільському і лісовому господарстві та у сільській місцевості

Підвищення конкурентоспроможності і життєздатності всіх видів господарювання

Сприяння організації продовольчого ланцюга постачання і управління ризиками у сільському господарстві

Відновлення, збереження і зміцнення екосистем, які залежать від сільського і лісового господарства

Стимулювання ефективного використання ресурсів і перехід до низьковуглецевої і стійкої до змін клімату економіки сільського господарства, продовольчого і лісового секторів

Сприяння соціальній інтеграції, скороченню бідності і економічному розвитку в сільських районах

БЮДЖЕТ САП ЄС НА 2014-2020

Джерело: <http://ppt-online.org/157221>

Напрям	Обсяг, млрд. євро	Відсоток
БЛОК I – прями витрати і маркетингові витрати	281,8	72,8
БЛОК II – сільський розвиток	89,9	23,2
Наукові дослідження й інновації в забезпеченні продовольчої безпеки, біоекономіки та сталого розвитку сільського господарства	4,5	1,2
Формування продовольчих резервів на випадок кризи у сільськогосподарському секторі	3,5	0,9
Безпека продуктів харчування	2,2	0,6
Продовольча допомога найбільш вразливим верствам населення ЄС (виплати із Європейського соціального фонду)	2,5	0,65
Фонд ЄС по адаптації до глобалізації	2,5	0,65
ВСЬОГО	386,9	100

European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD)

Політика ЄС щодо розвитку сільських територій фінансується через **European Agricultural Fund for Rural Development** на суму 100 млрд. Євро з 2014-2020 рр.

Кожна країна ЄС отримує фінансові асигнування на 7-річний період. Це дозволить використати ще 61 мільярд гривень державного фінансування в державах-членах.

У цьому періоді існує 118 різних програм розвитку сільської місцевості (RDP) у 28 державах-членах: у 20 країнах є окремі національні програми, а 8 держав-членів мають 2 або більше програми.

Джерело: https://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020_en

Відповідно до основних правил фінансового управління САП, Комісія несе відповідальність за управління **EAFRD**. Однак, як правило, Комісія не здійснює платежі бенефіціарам. Відповідно до принципу розподіленого управління, це завдання делеговано державам-членам, які самі працюють через **національні або регіональні платіжні агентства**. Перш ніж ці платіжні органи можуть вимагати будь-які витрати з бюджету ЄС, вони **повинні бути акредитовані** на основі критеріїв, встановлених Комісією.

Джерело: https://ec.europa.eu/agriculture/cap-funding_en

Інші фонди ЄС, доступні для сільського розвитку

Європейський соціальний фонд (ESF)

Фонд був створений в 1957 році. Основна задача - сприяти зайнятості населення в країнах-членах ЄС, усунення будь-якого виду дискримінації та нерівності на ринку праці; розвиток людських ресурсів, сприяння інформованості суспільства.

Фінансування фонду ESF спрямовано на:

- розвиток трудової діяльності на місцевому рівні;
- усунення довгострокової безробіття, сприяння інтеграції безробітних на ринку праці, підтримка професійної інтеграції молоді;
- забезпечення рівності на ринку праці між чоловіками та жінками;
- надання рівних можливостей у працевлаштуванні, скорочення соціальної відверненості, перш за все звернення уваги на групи соціального ризику;
- поліпшення навчально-освітньої системи, консультацій та подальшого навчання.

Європейський фонд регіонального розвитку (ERAF)

Фонд був створений у 1975 році і головним його завданням є скорочення різниці в рівні життя та розвитку регіонів Європейської спільноти. В рамках цього фонду допомога надається менш розвиненим в економічному та соціальному плані районам і головним чином спрямована на поліпшення соціальної інфраструктури та розвиток підприємницької діяльності.

Фінансування фонду ERAF:

- упорядкування бізнес-середовища та підвищення конкурентоспроможності, особливо на малих та середніх підприємствах;
- збереження місцевої економіки, туризму та культурного надбання;
- розвиток дослідницької діяльності та технологій;
- розвиток місцевого, регіонального транспорту, телекомунікацій, енергосети та прилеглої інфраструктури;
- охорона та розвиток навколишнього середовища;
- збільшення потенціалу в дослідженнях, науці та технологіях.

Фонд Кохезії (КФ) – (cohaesus —повязаний — зчеплений)

Основна задача фонду - вирівнювання існуючих між країнами економічних та соціальних відмінностей. Фонд створено для фінансування крупномасштабних проектів у сфері охорони навколишнього середовища та транспорту.

Приоритети КФ:

- послуги та інфраструктура водного господарства;
- проблеми, пов'язані з відмиванням та відходами;
- інфраструктура середовища та енергетики.

Приоритети КФ в сфері транспорту:

- розвиток транс-європейської транспортної мережі;
- довгострокове і стійке розвиток транспорту;
- розвиток інфраструктури авто- і залізничних дорог, міського транспорту, портів і аеропортів.

Європейський фонд морської справи та рибальства - European Maritime and Fisheries Fund (EMFF) <https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/>

Латвія: Rural Support Service - Служба підтримки села (СПС)

Заснована 1 січня 2000 року.

Діє під наглядом Міністерства землеробства відповідно до Закону про СПС
Відповідає за реалізацію єдиної державної та Європейської політики підтримки в галузі сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства та розвитку сільських територій;
здійснює нагляд за дотриманням сектору законами та нормативно-правовими актами та виконує інші функції, пов'язані з сільським господарством, та здійснення політики підтримки сільської місцевості.

СПС:

Приймає та оцінює проектні заявки;

Приймає рішення про виділення або відхилення фінансування;

Зберігає записи про надане фінансування та контролює його використання.

Протягом періоду 2007-2013 рр. СПС керувала коштами 3 фондів ЄС - Європейським фондом рибного господарства загальною сумою 164 млн. Євро, Європейським фондом сільського розвитку - 1363 млн. Євро та Європейським фондом аграрних гарантій - 1012 млн. Євро.

СПС складається з центрального офісу, розташованого в Ризі, та територіальних 9 структурних підрозділів.

Джерело: <http://lad.gov.lv/>

Фонди сільського розвитку в інших країнах

Білорусь:

Міжнародний фонд розвитку сільських територій

http://www.brmc.by/mezhdunarodnyy_fond_razvitiya_selskih_territoriy

Місцевий фонд розвитку сільських територій "Возрождение-Агро"

http://slavgorod.mogilev-region.by/ru/new_url_588063745

ФОНД ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ В АРМЕНИИ

<http://freda.am/>

НО "ФОНД РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКИХ ТЕРРИТОРИЙ ЯМАЛА"

Фонд был создан в 2011 году. Промышленники передавали в бюджет Ямала средства в качестве компенсации ущерба экологии. Деньги поступали в качестве субсидий на счета фонда. Процедура была ликвидации запущена в августе 2016 года.

<https://ura.news/news/1052268770>

1.	Громадська організація "Фонд розвитку територіальної громади села Агрономічного" (Фонд розвитку) (378496700)	23227, Вінницька обл., Вінницький район, село Агрономічне, вулиця Мічуріна, будинок 12
1.	Фонд розвитку територіальної громади села Татарів (Фонд розвитку територіальної громади с.Татарів) (26534532)	78596, Івано-Франківська обл., місто Яремче, село Татарів, вулиця Незалежності
1.	Громадська організація "Фонд розвитку села Берлоги" (39179724)	77630, Івано-Франківська обл., Рожнятівський район, село Берлоги, вулиця Грушевського, будинок 35
1.	Фонд соціального розвитку села Микуличин (ФСР с. Микуличин) (33309812)	78590, Івано-Франківська обл., місто Яремче, село Микуличин, вулиця М.Грушевського, будинок 101
1.	Благодійний фонд соціального розвитку села Плоске "Надія" (36030658)	07450, Київська обл., Броварський район, село Плоске, вулиця Жовтнева, будинок 2А
1.	Підприємство об'єднання громадян (релігійної організації, профспілки) "Європейський фонд розвитку українського села" (ПОГ "Європейський фонд розвитку українського села") (34181592)	01033, м.Київ, вулиця Саксаганського, будинок 53/80, офіс 707
1.	Благодійна організація «Фонд розвитку громади села Мельники» (Мельниківський «Фонд громади») (39345751)	20933, Черкаська обл., Чигиринський район, село Мельники, вулиця Підлісна, будинок 20

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про місцеве самоврядування в Україні

Стаття 26. Виключна компетенція сільських, селищних, міських рад

1. Виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради вирішуються такі питання:

25) утворення цільових фондів, затвердження положень про ці фонди;

Стаття 68. Утворення цільових фондів

1. Органи місцевого самоврядування можуть утворювати цільові фонди, які є складовою спеціального фонду відповідного місцевого бюджету.

2. Порядок формування та використання цільових фондів визначається положенням про ці фонди, що затверджується відповідною місцевою радою.

БЮДЖЕТ УЧАСТІ – чи буде це у селах?

Модель «бюджету участі» виникла у 1987 році. Протягом 10 років тестувалася у різних містах Бразилії. У 1997 – 2000 рр. ідея участі громадян у розподілі бюджетних коштів поширилася Латинською Америкою, а з 2000 р. – досягла країн Північної Америки, Європи, Африки, Азії та Австралії. Польщі бюджет участі запрацював у 2011, а в Україну поняття прийшло 2015 року.

За підтримки Фондації ПАУСІ міста Чернігів, Черкаси та Полтава запровадили бюджет участі у рамках Проекту «Партиципаторний бюджет – можливості для підвищення громадської активності і встановлення справжнього партнерства з органами влади» (за сприяння Польсько-канадської програми підтримки демократії).

В Житомирі «бюджет участі» запроваджений у 2016 році.

У 2016 КМДА розпочала підготовку пілотного впровадження бюджету участі, як частини міського бюджету яка розподіляється шляхом голосування мешканців по проектам, які подають самі мешканці. 15 вересня 2016 року було видано відповідне [розпорядження](#). На пілотне впровадження у 2017 році **Київ виділив 50 млн грн (до 1 млн грн на 1 проект)** і далі цю суму Громадського бюджету планується збільшувати.

Тернопіль: Платформа реалізації ідей для покращення твого міста

<https://pb.rada.te.ua/>

Бюджет участі практикується більш ніж у 1500 містах на всіх континентах Землі.

А поки що...

Державний фонд регіонального розвитку

Місцеві органи влади до 1 квітня 2015 року подають програми і проекти регіональним комісіям, які проводять відбір та надають свої пропозиції щодо формування переліків програм і проектів до 25 квітня. До 1 травня остаточний перелік має надійти до Мінрегіону. Протягом травня комісія при Мінрегіоні проводить перевірку поданих документів на відповідність порядкам і до 1 червня 2015 року подає пропозиції щодо розподілу коштів Фонду з переліком інвестиційних програм і проектів регіонального розвитку на затвердження Кабінету Міністрів за погодженням з Комітетом Верховної Ради з питань бюджету

<http://dfrr.minregion.gov.ua/>

Програми секторальної підтримки, в т.ч. Програма «Сільський розвиток»

<HTTP://DECENTRALIZATION.GOV.UA/NEWS/ITEM/ID/5357>

5 програм регіонального розвитку: «Інноваційна економіка та інвестиції», «Сільський розвиток», «Розвиток людського потенціалу», «Розвиток туризму», «Загальноукраїнська солідарність». Кожна з них спрямована на реалізацію заходів [Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року](#).

МІЖНАРОДНИЙ БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД “ДОБРОБУТ ГРОМАД”

<http://dobrobut-hromad.org/>

Де знайти інформацію про Грантові програми

Ресурсний центр ГУРТ

Тут можна отримати поради від практиків фандрейзингу у першому електронному інтерактивному помічнику з фандрейзингу “Ворота к донору”.

www.gurt.org.ua

Портал "Громадський простір«

www.civicua.org

ВСЕУКРАЇНСЬКА МЕРЕЖА КОНКУРСІВ, ГРАНТІВ, КОНФЕРЕНЦІЙ та ФЕСТИВАЛІВ

www.grantua.com.ua

ФОНДИ СІЛЬСЬКОГО РОЗВИТКУ: ДОСВІД ЄС ТА УКРАЇНИ

Роман Корінець,

Координатор робочої групи з питань розвитку сільських територій
Офіс підтримки реформ при Міністерстві аграрної політики та продовольства
України

Тел.: 097 5 74 73 27

E-mail: urdg@ukr.net

